

Warszawa, dnia 18 lipca 2023 r.

Poz. 1365

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH^{1), 2)}

z dnia 11 lipca 2023 r.

w sprawie kalkulacji kosztu netto obowiązku świadczenia usług powszechnych oraz trybu wypłaty finansowania tego kosztu

Na podstawie art. 120 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 896, 1933 i 2042) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe zasady kalkulacji kosztu netto obowiązku świadczenia usług powszechnych, zwanego dalej „kosztem netto”;
- 2) zakres projektu opisu kalkulacji kosztu netto;
- 3) tryb i terminy uzgadniania i zatwierdzania przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej, zwanego dalej „Prezesem UKE”, projektu opisu kalkulacji kosztu netto, opracowanego przez operatora wyznaczonego;
- 4) korzyści pośrednie operatora wyznaczonego wynikające ze świadczenia usług powszechnych, zwane dalej „korzyściami pośrednimi”, oraz sposób ich liczenia;
- 5) korzyści wynikające z przyznanych operatorowi wyznaczonemu praw specjalnych lub wyłącznych oraz sposób ich liczenia;
- 6) tryb wypłaty finansowania kosztu netto.

§ 2. Całkowity koszt netto, o którym mowa w art. 106 ust. 1 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, zwanej dalej „ustawą”, kalkuluje się:

- 1) w sposób wykluczający możliwość podwójnego naliczenia jakiegokolwiek kosztu związanego z realizacją obowiązku świadczenia usług powszechnych, przychodu z realizacji tego obowiązku, korzyści pośrednich oraz korzyści wynikających z przyznanych operatorowi wyznaczonemu praw specjalnych lub wyłącznych;
- 2) na dzień kończący rok obrotowy, w którym wystąpiła strata, rozumiana jako ujemny wynik na sprzedaży usług powszechnych.

§ 3. Koszt netto dla składowej obowiązku świadczenia usługi powszechnej, zwanej dalej „składową obowiązku”, kalkuluje się dla każdej składowej obowiązku, o której mowa w art. 106 ust. 3 ustawy, jeżeli operator wyznaczony uzasadni, że jest ona realizowana ze stratą.

§ 4. 1. Koszt netto dla składowej obowiązku stanowi różnicę między uzasadnionym kosztem netto operatora wyznaczonego objętego obowiązkiem świadczenia usług powszechnych, kalkulowanym zgodnie z ust. 2, a kosztem netto tego operatora objętego obowiązkiem nieuwzględniającym tej składowej obowiązku, kalkulowanym zgodnie z ust. 3.

¹⁾ Minister Aktywów Państwowych kieruje działem administracji rządowej – łączność, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Aktywów Państwowych (Dz. U. poz. 1263).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty oraz poprawy jakości usług (Dz. Urz. UE L 15 z 21.01.1998, str. 14 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 3, str. 71, Dz. Urz. UE L 176 z 05.07.2002, str. 21 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 4, str. 316, Dz. Urz. UE L 284 z 31.10.2003, str. 1 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 1, t. 4, str. 447 oraz Dz. Urz. UE L 52 z 27.02.2008, str. 3).

2. Koszt netto operatora wyznaczonego objętego obowiązkiem świadczenia usług powszechnych stanowi różnicę między uzasadnionymi kosztami całej działalności tego operatora a przychodami z tej działalności.

3. Koszt netto operatora wyznaczonego objętego obowiązkiem świadczenia usług powszechnych nieuwzględniającym tej składowej obowiązku stanowi różnicę między uzasadnionymi kosztami całej działalności tego operatora a przychodami z tej działalności, przy czym:

- 1) koszty działalności oblicza się jako różnicę między tymi kosztami u operatora wyznaczonego objętego obowiązkiem świadczenia usług powszechnych a kosztami, których ten operator nie poniósłby, gdyby obowiązek świadczenia usług powszechnych nie obejmował tej składowej obowiązku;
- 2) przychody z działalności oblicza się jako różnicę między tymi przychodami u operatora wyznaczonego objętego obowiązkiem świadczenia usług powszechnych a przychodami, których ten operator nie osiągnąłby, gdyby obowiązek świadczenia usług powszechnych nie obejmował tej składowej obowiązku, a następnie powiększa się o przychody utracone z tytułu ustalenia opłat za usługi powszechne w obowiązującym cenniku usług powszechnych.

4. Powiększenia przychodów, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, dokonuje się jednorazowo, w całości, przy kalkulacji kosztu netto dla tej ze składowych, która będzie miała najwyższą stratę, biorąc pod uwagę zasadę określoną w § 2 pkt 2.

5. Do kalkulacji kosztów i przychodów, o których mowa w ust. 2 i 3, przyjmuje się wartości wykazane w księgach rachunkowych operatora wyznaczonego.

6. Koszty i przychody, o których mowa w ust. 2 i 3, określa się zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 104 ustawy.

7. Koszt netto operatora wyznaczonego, o którym mowa w ust. 3, kalkuluje się zgodnie z:

- 1) zasadą spójności między:
 - a) ujęciem kosztów u operatora wyznaczonego objętego obowiązkiem świadczenia usług powszechnych i kosztów, których ten operator wyznaczony nie poniósłby, gdyby obowiązek świadczenia usług powszechnych nie obejmował tej składowej obowiązku, a
 - b) ujęciem przychodów u operatora wyznaczonego objętego obowiązkiem świadczenia usług powszechnych i przychodów, których ten operator wyznaczony nie osiągnąłby, gdyby obowiązek świadczenia usług powszechnych nie obejmował tej składowej obowiązku;
- 2) zasadą bezstronności – koszty, których operator wyznaczony nie poniósłby, gdyby obowiązek świadczenia usług powszechnych nie obejmował tej składowej obowiązku, oraz przychody, których operator wyznaczony nie osiągnąłby, gdyby obowiązek świadczenia usług powszechnych nie obejmował tej składowej obowiązku, powinny być ustalone w sposób obiektywny;
- 3) zasadą jasności – koszty, których operator wyznaczony nie poniósłby, gdyby obowiązek świadczenia usług powszechnych nie obejmował tej składowej obowiązku, oraz przychody, których operator wyznaczony nie osiągnąłby, gdyby obowiązek świadczenia usług powszechnych nie obejmował tej składowej obowiązku, powinny być ustalone w sposób przejrzysty i niebudzący wątpliwości.

8. W kalkulacji kosztu netto dla składowej obowiązku w warunkach działania operatora wyznaczonego objętego obowiązkiem świadczenia usług powszechnych uwzględnia się korektę z tytułu nieefektywności operatora wyznaczonego, rozumianą jako nieefektywne wykorzystanie zasobów i struktury niezbędnych do realizacji obowiązku świadczenia usług powszechnych.

9. W kalkulacji kosztu netto uwzględnia się placówki pocztowe operatora wyznaczonego rentowne i o najniższej nierentowności w łącznej liczbie nieprzekraczającej minimalnej liczby placówek wynikającej ze sposobu ich rozmieszczenia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ustawy.

10. Rentowność placówki pocztowej operatora wyznaczonego liczona jest jako różnica między przychodami a kosztami placówki, przy czym:

- 1) przychody placówki są to przychody bezpośrednio ewidencjonowane na poziomie placówki oraz przychody, które są generowane przez tę placówkę, lecz ewidencjonowane przez inne jednostki organizacyjne operatora wyznaczonego, i które mogą zostać utracone w przypadku likwidacji placówki, pomniejszone o wartość przychodów niezbędnych na pokrycie kosztów doręczania ustaloną jako iloczyn:
 - a) wyniku ilorazu wartości przychodów placówki z usług podlegających doręczaniu i przychodów całkowitych z usług podlegających doręczaniu oraz
 - b) kosztów doręczania;
- 2) koszty placówki są to koszty bezpośrednio ewidencjonowane na poziomie placówki oraz koszty, które są generowane przez tę placówkę, lecz ewidencjonowane przez inne jednostki organizacyjne operatora wyznaczonego, i które są możliwe do uniknięcia w przypadku likwidacji placówki, z wyłączeniem kosztów doręczania.

§ 5. Do kalkulacji przychodów operatora wyznaczonego, których operator ten nie osiągnąłby, gdyby nie był objęty obowiązkiem świadczenia usług powszechnych, oraz korzyści wynikających z przyznanych operatorowi wyznaczonemu praw specjalnych lub wyłącznych przyjmuje się wartość wskaźnika elastyczności cenowej popytu wynoszącą $-0,49$.

§ 6. Projekt opisu kalkulacji kosztu netto zawiera:

- 1) wskazanie i charakterystykę składowych obowiązków;
- 2) definicję i założenia scenariusza działania operatora wyznaczonego objętego obowiązkiem świadczenia usług powszechnych i scenariusza działania tego samego operatora nieobjętego obowiązkiem świadczenia usług powszechnych;
- 3) sposób kalkulacji kosztu netto dla poszczególnych składowych obowiązków;
- 4) sposób kalkulacji korekty z tytułu nieefektywności operatora wyznaczonego, o której mowa w § 4 ust. 8;
- 5) wskazanie i charakterystykę korzyści pośrednich oraz korzyści wynikających z praw specjalnych lub wyłącznych przyznanych operatorowi wyznaczonemu, a także sposób ich kalkulacji;
- 6) wartość wskaźnika elastyczności cenowej popytu, o której mowa w § 5.

§ 7. 1. Jeżeli operator wyznaczony zamierza ubiegać się o finansowanie kosztu netto za rok obrotowy, w którym prognozowana jest strata na usługach powszechnych, rozumiana jako ujemny wynik na ich sprzedaży, przedkłada Prezesowi UKE projekt opisu kalkulacji kosztu netto za ten rok, nie później niż w terminie miesiąca od zakończenia roku obrotowego.

2. Prezes UKE, w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania projektu opisu kalkulacji kosztu netto, uzgadnia z operatorem wyznaczonym przedłożony projekt opisu kalkulacji kosztu netto.

3. Prezes UKE może:

- 1) w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania projektu opisu kalkulacji kosztu netto wezwać operatora wyznaczonego do dokonania w nim zmian;
- 2) wezwać operatora wyznaczonego do uzupełnienia informacji zawartych w projekcie opisu kalkulacji kosztu netto lub do przedłożenia wyjaśnień.

4. Operator wyznaczony dokonuje zmian w projekcie opisu kalkulacji kosztu netto w terminie miesiąca od dnia otrzymania wezwania, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, albo dokonuje uzupełnień lub przedkłada wyjaśnienia w terminie określonym w wezwaniu, o którym mowa w ust. 3 pkt 2.

5. Prezes UKE zatwierdza opis kalkulacji kosztu netto lub odmawia jego zatwierdzenia w terminie 5 miesięcy od dnia jego otrzymania.

§ 8. 1. Korzyści pośrednie oraz korzyści wynikające z przyznanych operatorowi wyznaczonemu praw specjalnych lub wyłącznych ustala się, obliczając wartość tych korzyści osiągniętych w związku z realizacją obowiązku świadczenia usług powszechnych.

2. Do korzyści pośrednich zalicza się w szczególności:

- 1) rozpoznawalność operatora wyznaczonego na rynku pocztowym, mierzoną wartością przychodów generowanych przez nadawców wybierających usługi operatora wyznaczonego ze względu na fakt realizowania przez tego operatora obowiązku świadczenia usług powszechnych, które zostałyby utracone w wyniku zniesienia obowiązku świadczenia usług powszechnych;
- 2) dodatkowe możliwości w zakresie reklamy:
 - a) innych podmiotów niż operator wyznaczony w placówkach operatora wyznaczonego, których utrzymanie wynika z obowiązku świadczenia usług powszechnych, mierzone przychodami z:
 - nośników reklamowych znajdujących się w nierentownych placówkach, które byłyby przeznaczone do likwidacji w sytuacji, gdyby operator wyznaczony nie miał obowiązku świadczenia usług powszechnych, oraz
 - ogólnokrajowych kampanii reklamowych
 - które zostałyby utracone w wyniku zniesienia obowiązku świadczenia usług powszechnych,
 - b) własnej w placówkach operatora wyznaczonego, których utrzymanie wynika z obowiązku świadczenia usług powszechnych, mierzone dodatkowymi kosztami reklamy własnej operatora wyznaczonego, które byłyby poniesione, gdyby operator wyznaczony chciał uzyskać porównywalny do istniejącego stopień znajomości świadczonych usług wśród nadawców korzystających z nierentownych placówek, które byłyby przeznaczone do likwidacji w sytuacji, gdyby operator wyznaczony nie był objęty obowiązkiem świadczenia usług powszechnych.

3. Do korzyści wynikających z przyznanych operatorowi wyznaczonemu praw specjalnych lub wyłącznych zalicza się w szczególności:

- 1) zwolnienie od podatku od towarów i usług, mierzone różnicą między przychodami utraconymi a kosztami, które nie zostałyby poniesione w sytuacji braku zwolnienia z podatku od towarów i usług;
- 2) moc dokumentu urzędowego, jaką otrzymuje potwierdzenie nadania przesyłki rejestrowanej, z chwilą wydania przez placówkę operatora wyznaczonego, mierzoną marżą na przesyłkach poleconych, które operator wyznaczony utraciłby, gdyby moc dokumentu urzędowego była przyznana potwierdzeniom nadania przesyłki rejestrowanej wydanym przez wszystkich operatorów pocztowych;
- 3) popyt na usługi towarzyszące usługom powszechnym, mierzony marżą na usłudze potwierdzenia odbioru, którą operator wyznaczony utraciłby, gdyby moc dokumentu urzędowego, jaką otrzymuje potwierdzenie nadania przesyłki rejestrowanej, z chwilą wydania przez placówkę operatora wyznaczonego, była przyznana potwierdzeniom nadania przesyłki rejestrowanej wydanym przez wszystkich operatorów pocztowych;
- 4) przyjmowanie przekazów pocztowych ze świadczeniami z ubezpieczeń społecznych, w tym emerytalnymi i rentowymi, świadczeniami z pomocy społecznej, a także przekazów pocztowych na tereny wiejskie, mierzone marżą na usłudze przekazu pocztowego, którą operator wyznaczony utraciłby, gdyby wszyscy operatorzy pocztowi byli uprawnieni do przyjmowania tych przekazów pocztowych;
- 5) świadczenie publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego oraz publicznej usługi hybrydowej, o których mowa w ustawie z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 285).

§ 9. 1. W terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji Prezesa UKE, o której mowa w art. 112 ust. 5 ustawy, operator wyznaczony składa do ministra właściwego do spraw łączności, zwanego dalej „ministrem”, wniosek o wypłatę finansowania kosztu netto, podpisany zgodnie z zasadami reprezentacji przedsiębiorcy.

2. We wniosku o wypłatę finansowania kosztu netto operator wyznaczony wskazuje kwotę wypłaty oraz numer rachunku bankowego, na który mają zostać wypłacone środki.

3. Wskazana we wniosku kwota wypłaty jest równa kwocie finansowania kosztu netto ustalonej przez Prezesa UKE w decyzji, o której mowa w art. 112 ust. 5 ustawy.

§ 10. 1. Minister zatwierdza wniosek, o którym mowa w § 9, w terminie 14 dni od dnia jego otrzymania, po zweryfikowaniu zgodności wniosku z decyzją Prezesa UKE, o której mowa w art. 112 ust. 5 ustawy.

2. W przypadku konieczności uzupełnienia lub poprawienia wniosku minister wzywa operatora wyznaczonego do jego uzupełnienia lub poprawienia w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania.

3. Terminu przewidzianego na uzupełnienie lub poprawienie wniosku przez operatora wyznaczonego nie wlicza się do terminu, o którym mowa w ust. 1.

§ 11. Minister dokonuje wypłaty finansowania kosztu netto w terminie 30 dni od dnia zatwierdzenia wniosku, o którym mowa w § 9.

§ 12. 1. W kalkulacji kosztu netto za 2021 r. nie są uwzględniane korzyści operatora wyznaczonego związane ze świadczeniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego oraz publicznej usługi hybrydowej, o których mowa w ustawie z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych.

2. W pozostałym zakresie do kalkulacji kosztu netto za 2021 r. i 2022 r. stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 13. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

Minister Aktywów Państwowych: *J. Sasin*

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie kalkulacji kosztu netto obowiązku świadczenia usług powszechnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 978), które utraciło moc z dniem 5 marca 2023 r. zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 2042).